

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL L.Č. SKUNDO**

2020 m. kovo 19 d. Nr. S- 43 (7-21/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių Evaldo Raistensio, Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja), L.Č. 2020-02-06 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2020-01-14 sprendimo Nr. (21.222)500-28 (toliau – Sprendimas). Atsakovo atstovai dalyvavo 2020-02-25 Komisijos posėdyje. Pareiškėjos atstovai Komisijos posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Inspekcija Sprendimu neatleido Pareiškėjos nuo 602,20 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) delspinigių.

Pareiškėja skunde nurodo, kad kartu su sutuoktiniu L.Č. (toliau – sutuoktinis, abu kartu – sutuoktiniai) 2018 m. pardavė jiems bendra jungtine sutuoktinių nuosavybe priklausiusį nekilnojamąjį turtą. Sutuoktiniams kilo prievolė deklaruoti 17334 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM). Visą šią mokėtiną GPM sumą nustatyta tvarka deklaravo ir 2019-05-02 sumokėjo Pareiškėjos sutuoktinis.

Pareiškėjai tapo žinoma, kad Inspekcija, atlikusi sutuoktinio patikrinimą, konstatavo, kad jis nepagrįstai sumokėjo visą GPM 17334 Eur sumą pats vienas, t. y. ir už Pareiškėją ir nurodė, kad jam yra gražintina sumokėta 8720 Eur GPM suma.

Sužinojusi apie tokį priimtą Inspekcijos sprendimą, 2019-12-10 Pareiškėja pateikė patikslintą Metinę pajamų deklaraciją, kurioje patikslinusi nurodė, jog jos papildomai mokėtina į biudžetą GPM suma yra 8767 Eur.

Tą pačią dieną, t. y. 2019-12-10 Pareiškėjos sutuoktinis pateikė prašymą Inspekcijai 8720 Eur GPM permoką įskaityti kaip sumokėtą Pareiškėjos vardu. Pareiškėja su sutuoktiniu tikėjosi, kad sutuoktinio 2019-05-02 sumokėtos, bet nutartos jam gražinti GPM suma bus įskaityta kaip sumokėta Pareiškėjos, todėl 2019-12-10 sutuoktinis pervedė į Inspekcijos sąskaitą trūkstamą 47 Eur GPM sumą (grąžinama 8720 Eur, Pareiškėjos mokėtina 8767 Eur). Tačiau, nežiūrint į pateiktą prašymą, Inspekcija 2019-12-13 grąžino į Pareiškėjos sutuoktinio sąskaitą 8720 Eur GPM permoką ir 2019-12-17 sprendimu Nr. 331-1130058 informavo jį apie sprendimą neįskaityti šios sumokėtos pinigų sumos už Pareiškėją.

Gavęs ši sprendimą, Pareiškėjos sutuoktinis nedelsiant 2019-12-17 pervedė į Inspekcijos sąskaitą ką tik jam pervestą GPM permoką – 8720 Eur sumą.

Pareiškėja ir jos sutuoktinis aktyviai bendradarbiavo su Inspekcijos darbuotojais, paaiškino Pareiškėjos teiktos Metinės pajamų deklaracijos turinį, taip pat nurodė apie viso sumokėto GPM aplinkybes. Nežiūrint į tai, kad biudžetui nebuvo padaryta jokia žala, Pareiškėja yra įpareigota sumokėti delspinigius nuo GPM sumos, kuri realiai buvo sumokėta.

Pareiškėja skunde cituoja Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 141 straipsnio 1 dalies nuostatas ir MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatas. Nurodo, kad pagal Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką, MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktas mokesčių mokėtojo mokestinės nepriemokos pripažinimą beviltiška sieja su sunkia fizinio asmens ekonomine (socialine) padėtimi ir vien asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo jo mokestinę nepriemoką pripažinti beviltiška. Tam būtina įvertinti visas mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.). Akcentuojama, kad Pareiškėja, teikdama prašymą atleisti ją nuo delspinigių, šiuo pagrindu nesivadovavo, todėl Sprendime nepagrįstai argumentuojama esą Pareiškėja nepateikė jokių jos sunkią ekonominę padėtį pagrindžiančių duomenų. Tokiais skundžiamo Sprendimo argumentais yra be pagrindo konstruojamas tariamas Pareiškėjos pozicijos nepagrįstumas.

Pareiškėja pažymi, kad teikdama prašymą atleisti ją nuo delspinigių, iš esmės apeliavo į jos tyčinės kaltės nebuvimą bei žalos biudžetui nepadarymo faktą iš esmės, nes mokesčių įstatymo pažeidimą padarė dėl aplinkybių nepriklausančių nuo jo valios, kurių nenumanė ir negalėjo numatyti.

Pareiškėja nurodo, kad Mokesčių administravimo įstatymo komentare pateikiant paaiškinimą dėl pagrindo atleisti mokesčių mokėtoją nuo apskaičiuotų delspinigių, kai jis nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo, taikymo, pažymėta, kad pagal MAĮ ar kitus mokesčio įstatymus už mokėtino į biudžetą mokesčio sumažinimą skiriamos baudos laikomos griežta (objektyvia) atsakomybe, kuriai esant mokesčių mokėtojo kaltė visuomet preziumuojama. t. y. laikoma, kad dėl mokesčio įstatymo pažeidimo kaltas mokesčių mokėtojas, jeigu jis neįrodo priešingai (MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto komentaras).

Pareiškėja nurodo, kad nuo pat 2019-05-02 žinojo, kad jos ir sutuoktinio gautos pajamos už santuokoje bendros jungtinės nuosavybės teise įgytą ir parduotą turtą yra deklaruotos, visa mokėtina GPM suma, t. y. 17334 Eur GPM yra sumokėta ir buvo įsitikinusi, kad ji įvykdė savo pareigą sumokėti privalomus mokesčius biudžetui. Pareiškėjos nuomone, jos sprendimas neįtraukti 1/2 dalies pajamų į jos rengtą Metinę pajamų deklaraciją už 2019 metus, nepadarė žalos biudžetui, nes gautos pajamos ir GPM buvo sumokėtas jos sutuoktinio vardu.

Pareiškėjos teigimu, ji mokesčių įstatymo pažeidimą padarė dėl aplinkybių nepriklausančių nuo jo valios, jos santuokoje gautos pajamos ir apskaičiuotini mokesčiai buvo deklaruoti jos sutuoktinio vardu, apie ką ji betarpiškai žinojo.

Pareiškėja nurodo, kad LVAT savo praktikoje yra pažymėjęs, kad mokesčių mokėtojui mokesčio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais nesumokėjus į biudžetą mokėtinos mokesčio sumos, biudžetas laiku negauna pajamų atitinkamo mokesčio forma, todėl jam (biudžetui) paprastai padaroma žala ir tokiu būdu nėra MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytos sąlygos mokesčių mokėtojo atleidimui nuo delspinigių ir baudos (žr., pvz., LVAT 2010 m. gegužės 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-442-773/2010). Pareiškėjos nuomone, jos veiksmais nebuvo padaryta žala biudžetui, o mokesčių administratorius biudžeto pinigus sutuoktiniui grąžino žinodamas, kad tos pačios sumos tuoj pat reikalaus iš Pareiškėjos. Pareiškėjos nuomone, Inspekcija privalėjo vadovautis MAĮ 10 straipsnyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo principais, taip pat MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje įgyvendinamais humaniško ir pagarbos asmeniui principais, socialinio teisingumo principu.

Pareiškėja prašo panaikinti Inspekcijos 2020-01-14 Sprendimą dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir/ar palūkanų Nr. (21.222)500-28 bei atleisti Pareiškėją nuo 620,20 Eur GPM delspinigių.

Inspekcija skundžiamame Sprendime remiasi MAĮ 100 straipsnio 1 dalies nuostatomis. Nurodo, kad mokesčių mokėtojo prievolė sumokėti mokesčio delspinigius už ne laiku įvykdytą mokestinę prievolę yra įtvirtinta MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 1 punkte, delspinigiai pradami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu

galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą (MAĮ 97 straipsnio 1 dalis).

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėja 2019-12-10 pateikė patikslintą 2018 m. Metinę pajamų deklaraciją, kurioje deklaravo mokėtiną į biudžetą 8767 Eur GPM sumą, kurią 2019-12-10 – 47 Eur ir 2019-12-17 – 8720 Eur sumokėjo. Pareiškėja iki 2019-05-02 nedeklaravo gautų pajamų už turto pardavimą ir laiku nesumokėjo GPM, todėl jai apskaičiuota 602,20 Eur GPM delspinigių.

Inspekcija pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju MAĮ (2018 m. birželio 28 d. įstatymas Nr. IX-2112) 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 401 straipsniu įstatymo Nr. XIII-1329 11 straipsnyje „Atleidimas nuo delspinigių už nesumokėtus mokesčius“ nuostatos netaikytinos.

Inspekcija nurodė, kad LVAT 2011-03-28 nutartyje administracinėje byloje Nr. A556-364/2011 yra išaiškinęs, kad įstatymų leidėjas atleidimą nuo delspinigių sieja ne tik su mokesčių mokėtojo kaltės nebuvimu, bet ir su jo paties pareiga šią faktinę aplinkybę įrodyti, t. y. įrodinėjimo našta tenka būtent mokesčių mokėtojui, jei jis siekia pasinaudoti atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių teisine galimybe. Analizuojant LVAT praktiką matyti, kad aptariamas atleidimo nuo delspinigių pagrindas iš esmės sietinas tik su tokiais nuo mokesčių mokėtojo valios nepriklausančiomis aplinkybėmis, kurios lemia, kad jis neturėjo galimybės deklaruoti, apskaičiuoti bei sumokėti mokesčių. Mokesčių mokėtojo kaltės nepaneigia tokios aplinkybės kaip neteisingas (klaidingas) mokesčių įstatymų supratimas, mokestinių prievolių neįvykdymas dėl mokėtojo kontrahentų sutartinių įsipareigojimų nevykdymo, netinkama mokesčių administratoriaus vykdoma mokesčių mokėtojo veiklos kontrolė ir laiku nenustatytas daromas mokesčių įstatymo pažeidimas, mokesčio įstatymo pažeidimą tiesiogiai padaro mokesčių mokėtojo vardu veikiantis jo atstovas ir pan. Taigi, už tinkamą mokesčių sumokėjimą pirmiausia yra atsakingas pats mokesčių mokėtojas, jis privalo žinoti (išsiaiškinti) savo su mokesčių mokėjimu susijusias pareigas, jas tinkamai vykdyti ir jis negali teisinti savo paties pareigų nevykdymo kitų asmenų nepakankamai atlikta jo veiklos kontrole (LVAT 2012 m. rugsėjo mėn. 19 d. aprobuotas LVAT praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimas; Administracinė jurisprudencija 23, p. 542-877).

Inspekcija pažymėjo, kad Pareiškėja pažeidė MAĮ 40 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktų nuostatas, remiantis kuriomis mokesčių mokėtojas pats privalo laiku ir tiksliai įvykdyti mokestinę prievolę ir, vadovaudamasis mokesčių įstatymais, teisingai apskaičiuoti mokestį, taip pat MAĮ 81 straipsnio 1 dalies nuostatas, kuriose nustatyta, jog mokesčių mokėtojas privalo sumokėti mokestį to mokesčio įstatymo ar jo pagrindu priimto lydimosios teisės akto nustatytu terminu.

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjos GPM deklaracija teisingai užpildyta pateikta tik 2019-12-10 ir GPM sumokėtas 2019-12-10 ir 2019-12-17 dienomis. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, Inspekcija konstatavo, kad kartu su jai pateiktu prašymu Pareiškėja nepateikė įrodymų, kuriais remiantis galima būtų teigti, jog ji nėra kalta dėl padaryto pažeidimo, t. y. laiku neįvykdytos GPM mokesstinės prievolės, todėl konstatavo, jog Inspekcija neturi juridinio pagrindo pripažinti, jog GPM delspinigių suma Pareiškėjai apskaičiuota nepagrįstai, ar kad Pareiškėja atleistina nuo minėtų delspinigių mokėjimo, nesant jos kaltės dėl padaryto pažeidimo, todėl ji neatleistina nuo aukščiau nurodytų delspinigių mokėjimo MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatų pagrindu.

Inspekcija, įvertinusi kitus atleidimo nuo delspinigių pagrindus, įtvirtintus MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, konstatavo, kad nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo apskaičiuotų delspinigių, nes prašymo nagrinėjimo metu nenustatyta, kad Pareiškėjos pažeidimas buvo sąlygotas force majeure ar cas fortuit aplinkybių ar, kad Pareiškėjos atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, tačiau nepadaroma žala biudžetui ar, kad pažeidimas buvo sąlygotas klaidingos mokesčių administratoriaus konsultacijos. Remiantis aukščiau išdėstyta, Inspekcija konstatavo, jog prašymo motyvai ir nustatytos aplinkybės neatitinka MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje bei

141 straipsnio 1 dalyje nurodytų atleidimo nuo delspinigių pagrindų, todėl Pareiškėja neatleistina nuo 602,20 Eur GPM delspinigių mokėjimo.

Inspekcija pažymėjo, kad pagal MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatas atleidžiama nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu delspinigių išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Šis atleidimo pagrindas gali būti taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims kurių sunki ekonominė (socialinė) padėtis.

Inspekcija vertino, ar Pareiškėjos padėtis atitinka MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Nurodoma, kad LVAT administracinėje byloje Nr. A442□807/2010 yra pažymėjęs, kad nors MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktas ir 113 straipsnio 1 dalies 3 punktas atleidimą nuo delspinigių sieja su sunkia fizinio asmens ekonomine (socialine) padėtimi, tačiau vien asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo atleisti jį nuo delspinigių. Tam būtina įvertinti visas mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.) (2010 m. birželio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A442□807/2010).

Inspekcija nurodė, kad VĮ „RC“ 2020-01-08 duomenimis, bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise įregistruotas nekilnojamas turtas: 1) žemės sklypas – 0.5500 ha žemės sklypo ploto, vidutinė rinkos vertė – 297 Eur, esantis (Duomenys neskelbiami).; 2) žemės sklypas ir vienbutis gyvenamasis namas - 154,64 kv. m. bendro ploto, vidutinė rinkos vertė – 261527 Eur, esantis (Duomenys neskelbiami); 3) žemės sklypas – 3718/1037500 dalies, visa žemės sklypo vidutinė rinkos vertė – 481000 Eur ir kitų statinių – 2/103 dalies, visa statinių vidutinė rinkos vertė – 183000 Eur, esančių (Duomenys neskelbiami); 4) 2 butai – 42,77 kv. m. ir 48,16 kv. m. bendro ploto, vidutinė rinkos vertė – 56400 Eur ir 60900 Eur, esantys (Duomenys neskelbiami); 4) butas nebaigtame statyti name (baigtumas 85 proc.) 47,09 kv. m. bendro ploto, vidutinė rinkos vertė – 20719 Eur, esantis (Duomenys neskelbiami).

Inspekcija pažymėjo, kad VĮ „RC“ 2020-01-08 duomenimis, Pareiškėjos vardu valdytojo – savininko valdymo teise įregistruota transporto priemonė – (Duomenys neskelbiami) 2009 m. gamybos metų. Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėja 2018 metais vykdė individualią veiklą pagal verslo liudijimus ir gavo 9010 Eur pajamų. Sodros duomenimis, Pareiškėja nuo 2019-03-12 dirba UAB „L“. 2018 m. pateiktoje GPM deklaracijoje deklaravo 80501,04 Eur nekilnojamojo daikto (išskyrus būstą) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamų. Inspekcija nurodė, kad Pareiškėja nepateikė jokių jos sunkią materialinę padėtį pagrindžiančių įrodymų, Inspekcija neturi ir nekaupia duomenų apie mokesčių mokėtojų ekonominę (socialinę) padėtį.

Inspekcija nurodė, kad prašymo nagrinėjimo metu nustatytos ir aukščiau išdėstytos aplinkybės nepatvirtina Pareiškėjos sunkios ekonominės (socialinės) būklės. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, jog Pareiškėja yra darbingo amžiaus (apie nustatytą Pareiškėjos ribotą darbingumą duomenų nėra), todėl galėjo užtikrinti savalaikį mokesčių sumokėjimą į valstybės biudžetą. Pareiškėjos ekonominė ir socialinė padėtis neatitinka MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkte išvardintų aplinkybių. Pareiškėja nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų, kad Pareiškėjos turtinė padėtis bloga. Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėjos ekonominė (socialinė) padėtis nėra sunki, todėl jai netaikytinos MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatos ir ji neatleistina nuo GPM delspinigių mokėjimo.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjos skundas tenkintinas, ginčijamas Inspekcijos Sprendimas naikintinas.

Ginčas tarp Inspekcijos ir Pareiškėjos kilo dėl Inspekcijos Sprendimo, kuriuo Inspekcija neatleido Pareiškėjos nuo 602,20 Eur GPM delspinigių, konstatavusi, kad Pareiškėja ne laiku įvykdė mokesstinę prievolę, t. y. ne laiku deklaravo ir į valstybės biudžetą sumokėjo 8767 Eur GPM už 2018 m. parduotą nekilnojamąjį turtą ir nenustatytos aplinkybės, atitinkančios

MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje bei 141 straipsnio 1 dalyje nurodytus atleidimo nuo delspinigių pagrindus.

Pareiškėjos nuomone, ji gali būti atleista nuo GPM delspinigių mokėjimo remiantis protingumo ir teisingumo principais, nes visas gautas pajamas už santuokoje bendros jungtinės nuosavybės teise įgytą ir parduotą turtą deklaravo sutuoktinis Metinėje pajamų deklaracijoje už 2018 m. Nuo šių pajamų sutuoktinis sumokėjo visą, t. y. 17334 Eur GPM, taigi, ši klaida neįtakoją žalos biudžetui. Pareiškėja akcentuoja tyčinės kaltės nebuvimą bei žalos biudžetui nepadarymo faktą.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjai kartu su sutuoktiniu pardavus bendra jungtine sutuoktinių nuosavybe priklausiusį nekilnojamąjį turtą, visą 2018 m. gautą pajamų sumą ir už 2018 m. mokėtiną 17334 Eur GPM deklaravo Pareiškėjos sutuoktinis. Šią sumą į valstybės biudžetą Pareiškėjos sutuoktinis sumokėjo 2019-05-02, t. y. mokestinę prievolę nuo nekilnojamojo turto pardavimo pajamų įvykdė laiku ir visa apimtimi. Pareiškėja 2019-12-10 pateikė patikslintą Metinę pajamų deklaraciją už 2018 m., kurioje deklaravo ½ dalį gautų nekilnojamojo turto pajamų ir 8767 Eur mokėtiną GPM. Pareiškėjos sutuoktinis tą pačią dieną, t. y. 2019-12-10 pateikė Prašymą grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40)GES-576833, kuriuo prašė 8720 Eur GPM permoką įskaityti Pareiškėjos vardu (Prašyme nurodomas identifikacinis numeris – Pareiškėjos asmens kodas), o taip pat už Pareiškėją pervedė 47 Eur skirtumą, susidariusį tarp deklaruotos GPM ir prašomos užskaityti sumos. Inspekcija Pareiškėjos sutuoktinio prašymo netenkinė ir 2019-12-17 Sprendimu grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1130058 8720 Eur permoką 2019-12-13 grąžino į sutuoktinio deklaracijoje nurodytą sąskaitą. Tapus aišku, kad Inspekcija 8720 Eur sumos neužskaitė Pareiškėjos mokestinei prievolei padengti, Pareiškėjos sutuoktinis už Pareiškėją šią sumą pervedė 2019-12-17. Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėjai patikslintą Metinę pajamų deklaraciją pateikus 2019-12-10 ir joje deklaravus mokėtiną į biudžetą 8767 Eur GPM, už laiku nesumokėtą GPM apskaičiuota 602,20 Eur GPM delspinigių.

Komisija pažymi, kad MAĮ 10 straipsnyje yra įtvirtintas turinio viršenybės prieš formą principas mokesčių teisiniuose santykiuose, t. y. įstatymų leidėjo numatyta, kad viršenybė teikiama mokesčių teisinių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne jos formaliai išraiškai. Tai yra universalus principas, taikomas visuose mokesčių teisiniuose santykiuose ir visose mokesčių administravimo stadijose (LVAT 2019 m. gegužės 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-958-575/2019).

Kaip yra pažymėjęs LVAT 2019-05-15 administracinėje byloje Nr. eA-958-575/2019, „Santykiuose su mokesčių administratoriumi mokesčių mokėtojas turi teisę reikalauti, kad būtų taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Atitinkamai mokesčių administratorius savo veikloje neturėtų paneigti asmenų mokesčių įstatymuose numatytų teisių ar pripažinti atitinkamas prievoles vien remdamasis formalia šių asmenų veiklos išraiška, kai jam yra žinomos (pateikiamos) aplinkybės, rodančios kitokį mokestinio santykio turinį. <...> Toks vertinimas pirmiausia išplaukia iš Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinto reikalavimo, jog valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, taip pat iš Mokesčių administravimo įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 5 punkto, įtvirtinančio, kad padėdamas mokesčių mokėtojui naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas, mokesčių administratorius pagal savo kompetenciją bendradarbiauja su mokesčių mokėtojais ir stengiasi, kad būtų pasiektas savitarpio supratimas. Viešojo administravimo subjektui keliami reikalavimai elgtis rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, implikuoja ir minėtą mokesčių administratoriaus pareigą taikyti turinio viršenybės prieš formą principą ne tik valstybės pajamų užtikrinimo atvejais”.

Komisija pažymi, kad MAĮ 19 straipsnis įtvirtina vieną iš pagrindinių valstybinės mokesčių inspekcijos uždavinių – padėti mokesčių mokėtojams įgyvendinti savo teises ir atlikti pareigas, o MAĮ 27 straipsnis numato mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo bendradarbiavimo būdus (švietimas, konsultavimas, mokesčių administratorius tvirtina ir

aiškina deklaracijų užpildymo formas, kitaip bendradarbiauja su mokesčių mokėtojais ir stengiasi, kad būtų pasiektas abipusis savitarpio supratimas). Akivaizdu, kad šis deklaruotinas tikslas negali būti įgyvendinamas formaliai, t. y. mokesčių mokėtojui suklydus, turi būti sudaromos realios galimybės klaidas ištaisyti. Be to, mokesčių administratorius, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistomas Konstitucijoje įtvirtinto gero administravimo principo imperatyvų. Iš konstitucinio gero administravimo principo seka asmens subjekcinė teisė į gerą administravimą, kurios sudėtinė dalis yra asmens teisė būti išklausytam.

Šiuo atveju akivaizdu, kad Pareiškėjos ir jos sutuoktinio sprendimas visą pajamų sumą už parduotą nekilnojamąjį turtą įtraukti į sutuoktinio Metinę pajamų deklaraciją už 2018 m. buvo atliktas suklydus. Pajamų priskyrimo Pareiškėjai klaida atitaisyta 2019-12-10. Atveji, kuomet visą gautą pajamų sumą deklaravo ir GPM visa apimtimi savalaikiai sumokėjo vienas iš sutuoktinių, vadovaujantis MAĮ 10 straipsniu, gero administravimo principais bei atsižvelgiant į LVAT išaiškinimą galima įvardinti kaip klaidą, neįtakojančią mokestinės prievolės savalaikio įvykdymo, t. y. laikytina, kad prievolė įvykdyta laiku.

Vadovaujantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatomis, mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu mokesčių mokėtojas atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui.

Komisija, įvertinusi ginčo situacijoje nustatytas aplinkybes, ir tai, kad GPM mokestinė prievolė už abu sutuoktinius visa apimtimi yra įvykdyta 2019-05-02, t. y. nuo Pareiškėjos sutuoktinio GPM sumokėjimo momento, daro išvadą, jog dėl Pareiškėjos padaryto formalus deklaravimo pažeidimo žala valstybės biudžetui nėra padaryta, todėl Pareiškėja atleistina nuo 602,20 Eur GPM delspinigių.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 10 straipsniu, 69 straipsnio 2 dalimi, 100 straipsnio 1 dalimi, 141 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 155 straipsnio 4 dalies 2 punktu, n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-01-14 sprendimą Nr. (21.222)500-28.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskūsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos narys

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė